

Bonitační řád Hovawart klubu ČR, z.s.

1 VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

- 1.1 Bonitace je odbornou chovatelskou činností, která na základě získaných poznatků o exteriérových a povahových kvalitách v porovnání s platným standardem FCI, jakož i na základě posouzení rodokmenové hodnoty jedince, slouží k určení chovné upotřebitelnosti bonitovaného jedince a je pro chovatele vodítkem pro výběr chovných párů.
- 1.2 Bonitace plemene hovawart na území ČR pořádá Hovawart klub ČR, z.s. (dále jen klub). Vedoucím akce je bonitační referent, případně jím pověřená osoba. Minimální a maximální počet bonitovaných jedinců určují propozice na jednotlivé akce, rozhoduje pak dřívější datum přihlášení.
- 1.3 Posuzování psů na bonitaci mohou provádět vybraní rozhodčí s potřebnou kvalifikací, delegovaní výborem, kteří jsou podrobně seznámeni se stavem chovu a postupují ve své práci podle chovatelských cílů klubu.
- 1.4 Posuzování bonitací musí být provedeno dle bonitační karty, která obsahuje údaje o exteriéru i údaje o povahovém testu (PT). Výsledek bonitace je sestaven bonitačním kódem. Originál bonitační karty obdrží majitel bonitovaného jedince nebo jeho zástupce, kopie zůstává klubu.
- 1.5 Bonitovaného jedince předvádí v celém průběhu posuzování jedna osoba (dále jen psovod). Psovod nemusí být majitelem psa. Změnu může v odůvodněných případech povolit příslušná bonitační komise.
- 1.6 Proti výsledku bonitace (chovný, chovný s omezením, nechovný) má majitel právo se písemně (email, dopis) odvolat k výboru klubu a to nejpozději do 30 dnů po termínu bonitace. Výbor klubu oznámí majiteli termín rebonitace s rozšířenou bonitační komisí o 2 členy, na kterou se majitel v řádném termínu akce musí přihlásit. Do absolvování rebonitace nelze jedince využívat v chovu. Prokáže-li se oprávněnost odvolání, má majitel právo na vrácení poplatku a úhradu cestovného na rebonitaci. V opačném případě si hradí náklady na rebonitaci sám. Klub po majiteli může požadovat i úhradu nákladů na další dva členy bonitační komise. Proti výsledku rebonitace se nelze odvolat.
- 1.7 Podmínky pro účast na bonitaci importovaného chovného jedince ze zahraničí upravuje Zápisní řád HwK ČR, z.s.

- 1.8 Bonitační komise je oprávněna rozhodnout o opakování bonitace za předpokladu, že dojde k pochybnosti o identitě předváděného jedince, případně i jeho bonitaci zrušit.
- 1.9 Při neúspěšném absolvování bonitace s výsledkem nezařazen ji lze 1x opakovat.
- 1.10 Na bonitaci je nutno se přihlásit. Nepřijetí na bonitaci z důvodu nesplněných podmínek nebo při překročení maximálního počtu přihlášených jedinců oznámí majiteli bonitační referent.
- 1.11 Odstoupení majitele z bonitace, na kterou je přihlášen, je možné za předpokladu, že tak učiní nejpozději týden před bonitací. V tom případě zaplacený poplatek nepropadá, ale převádí se na další přihlášený termín nebo se na žádost majitele vrací. V ostatních případech poplatek propadá a použije se na hrazení nákladů vzniklých s organizačním zajištěním bonitace.

2 PODMÍNKY PRO ÚČAST NA BONITACI

Podmínky chovnosti upřesňuje bod 5.1 Zápisního řádu, pro účast na bonitaci je potřeba mít:

1. platný průkaz původu FCI,
2. platnou identifikaci bonitovaného jedince pro kontrolu totožnosti (čip, tetování) dle údaje v průkazu původu,
3. splněný svod mladých,
4. dosažený věk v den bonitace,
5. splněné požadované výsledky dle podmínek chovnosti zapsané v průkazu původu,
6. bonitovaného jedince v dobré zdravotní a fyzické kondici,
7. očkovací průkaz nebo Europas, který má platná předepsaná očkování,
8. do uzávěrky zaslanou přihlášku a uhrazený poplatek za bonitaci.

3 BONITAČNÍ KOMISE

- 3.1 Bonitační komise (BK) je min. tříčlenná, posuzuje kolektivně a tvoří ji předseda, rozhodčí z exteriéru a člen/členové z řad poradců chovu, členů výboru nebo jiných pověřených osob HPCH. Předseda BK je hlavní poradce chovu nebo určený poradce chovu. Počet bonitačních komisí a jejich složení schvaluje výbor na jednotlivé akce samostatně.
- 3.2 Bonitační komise má právo chovnost bonitovaného jedince v odůvodněných případech omezit (soubor nedostatků, exteriér, povaha).

3.3 Bonitační komise je povinna:

- vyplnit řádně všechny strany bonitační karty a vyznačit, zda je jedinec chovný, chovný s omezením, nechovný, nebo nezařazen do chovu, a písemně uvést omezení, pokud bylo uděleno
- na bonitační kartě musí být podpisy členů bonitační komise, kteří bonitovaného jedince posuzovali a razítko klubu.
- posuzovat objektivně v souladu se standardem plemene a řády klubu.
- člen bonitační komise nesmí posuzovat psa nebo fenu v majetku svém nebo člena rodiny.

4 PRÁVA A POVINNOSTI POŘADATELE

- plánovat termíny bonitace a v dostatečném předstihu žádat o delegování rozhodčích, pomocníků a dalších osob zajišťujících organizaci akce (vedoucího akce, zapisovatele apod.)
- v odůvodněných případech odvolat konání akce
- uskutečňovat dostatečný počet bonitací v běžném kalendářním roce
- zajistit prostory vyhovující svou velikostí podmínkám bonitace a s dostatečným hygienickým zázemím pro majitele a návštěvníky akce
- zajistit pomůcky pro řádný průběh akce (pevné podložky na měření, čtečky čipů, přístřešky apod.)
- s dostatečným předstihem informovat prostřednictvím a klubového webu majitele hovawartů o termínech konání bonitací
- v případě odvolání akce před jejím konáním, oznámit bezodkladně toto rozhodčímu, pomocníkům a majitelům přihlášených jedinců, informovat členy klubu prostřednictvím klubového webu.

5 PRÁVA A POVINNOSTI VEDOUČÍHO AKCE

- vedoucím akce je bonitační referent nebo jím pověřená osoba, která je fyzicky přítomna na akci. Bonitační referent přijímá přihlášky a zajišťuje tisk bonitačních karet a katalogů. V odůvodněných případech může přihlášky na akci odmítnout.
- zastupovat v době před akcí, v jejím průběhu a při likvidaci akce pořadatele
- zprostředkovat styk rozhodčího s pomocníky a psovody - znát bonitační řád, řídit se jeho ustanoveními a dbát na jeho dodržování v průběhu celé akce
- dostavit se na místo pořádání včas a zdržovat se po celou dobu průběhu
- vymezit prostory pro pořádání povahového testu a posuzování exteriéru, vymezit místo pro možnost sledování akce, vymezit místo pro volný pohyb psů, aby nedocházelo k narušení řádného průběhu bonitace

- zveřejnit výsledky bonitace max. do 10 dnů od provedení bonitace na klubovém webu

6 PRÁVA A POVINNOSTI MAJITELE (PSOVODA)

- psovod má právo obdržet potřebné informace týkající se organizace bonitace
- odstoupit před začátkem posuzování PT svého psa z celkové bonitace. Pozdější odstoupení na žádost majitele již není možné.
- psovod má povinnost znát bonitační řád a řídit se jeho ustanoveními
- dodržovat platné veterinární předpisy a předpisy na ochranu zvířat
- plnit pokyny bonitační komise a vedoucího akce
- při přejímce obdržet katalog a katalogové číslo, pod kterým bude na bonitaci nastupovat
- nejpozději při přejímce nahlásit hárající fenu
- nechat zapsat výsledek bonitace do průkazu původu
- psovod zodpovídá v průběhu celé akce za škody způsobené psem

7 PRŮBĚH BONITACE

- povahový test
- hodnocení exteriéru
- odběry vzorků za účelem stanovení individuálního profilu DNA
- pořízení videozáznamu a povinné fotodokumentace bonitovaného jedince pro potřeby klubu

7.1 Každá bonitace se zahajuje nástupem všech účastníků, bonitační komise i pomocníků. Vedoucí akce vyhláší harmonogram a další organizační pokyny.

7.2 Pokud pes jeví známky nemoci nebo se v průběhu bonitace zraní či je jinak ve svých možnostech omezen, má bonitační komise právo, i proti mínění psovoda, bonitaci u tohoto psa ukončit. Trestat psa během akce je nepřípustné a je důvodem k vyloučení psovoda a psa z bonitace.

7.3 Pro nepřiměřenou a nežádoucí útočnost (na osoby i psy), nezvladatelnost nebo silnou bázlivost psa, kdykoliv v průběhu akce, má bonitační komise povinnost vyloučit psa z účasti na bonitaci.

7.4 Psovodi se psy nastupují k jednotlivým částem bonitace dle pořadí určeném v katalogu, kde je následující řazení: abecedně první psi, potom feny. Pořadí nelze bez vážných důvodů měnit, výjimkou jsou háravé feny, které nastupují vždy jako poslední.

7.5 V rámci hodnocení exteriéru bonitovaných jedinců se provádí: měření psa, kontrola chrupu, varlat u samců, posouzení v klidu ve výstavním postoji, posouzení v pohybu. Hodnocení exteriéru se provádí ve vymezeném prostoru a za účelem správného posouzení jednotlivých částí exteriéru dochází k fyzickému kontaktu členů bonitační komise s posuzovaným jedincem.

7.6 Kontrolu identifikace bonitovaného jedince podle průkazu původu provede člen bonitační komise před začátkem povahového testu.

7.7 Bonitace začíná povahovým testem, který probíhá po celou dobu posuzování bonitovaného jedince. Bonitace je ukončena, pokud je kdykoliv v průběhu posuzování povahový test hodnocený výsledkem NESPLNIL. V bonitační kartě se vyznačí, že je jedinec do chovu nezařazen. Výsledek se nezapisuje do průkazu původu.

7.8 Bonitační komise má právo požádat v průběhu povahového testu o opakování příslušného bodu PT, pokud to považuje za nutné pro objektivní hodnocení.

7.9 Není přípustné, aby psovod v průběhu PT používal k ovlivnění psa hračky (pokud to nevyžaduje PT) nebo pamlsky. Nedodržení tohoto ustanovení vede k ukončení povahového testu s hodnocením NESPLNIL.

Povinná výstroj psa

- jednořadý hladký řetízkový obojek, který nesmí být nastaven na stahování, případně pevný kožený nebo textilní obojek (nošení postrojů a jiných obojků je zakázáno)
- pevné vodítko, ovladatelného jedince lze při hodnocení exteriéru předvést na výstavním vodítku
- vlastní předmět – balónek, činka, pešek, bota, rukavice apod., nesmí být použita potrava

8 POVAHOVÝ TEST

Popis průběhu a hodnocení povahového testu je samostatnou přílohou Bonitačního řádu

9 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

9.1 Poplatek za bonitaci se hradí na základě poplatkové listiny.

9.2 Kritéria zpřísňující nároky na exteriér a povahu navrhuje chovatelské kolegium HwK ČR, z.s. a schvaluje členská schůze.

9.3 Tento bonitační řád vstupuje v platnost schválením členskou schůzí dne 25. 9. 2022 v Kempu Samopše s účinností od 1. 1. 2023.

PŘÍLOHA BONITAČNÍHO ŘÁDU - POVAHOVÝ TEST

1. Povahový test (dále i „PT“) je nedílnou součástí bonitace jedinců plemene hovawart a probíhá i při posuzování exteriéru.
2. Cílem povahového testu je vyhodnotit projevy chování bonitovaného jedince v různých situacích a zařadit do chovu jedince, kteří odpovídají svým projevem chování požadavku standardu na sebevědomého, středně temperamentního psa vyrovnané povahy, který dokáže dobře snášet stresové situace.
3. Průběh povahového testu:
  - a. Ve vymezeném prostoru pro konání povahového testu se mohou pohybovat psovod, bonitační komise a určení pomocníci. Další osoby pouze se souhlasem bonitační komise.
  - b. Psovod nastupuje na povahový test se psem upoutaným na vodítku pořadatele. Při posuzování exteriéru (bod 8 PT) může být pes na výstavním vodítku.
  - c. Bonitace jedince může být ukončena, pokud se psovod kdykoliv v průběhu celého PT, přes upozornění bonitační komise, snaží svým jednáním ovlivnit chování psa.
  - d. Pokud pes v průběhu akce projeví přílišnou bázlivost či agresivitu, pokud uteče a nedá se přivolat psovodem, nebo pokud je pes nepřírodně apatický (letargický), je z bonitace vyloučen.

1 CHOVÁNÍ PSA PŘI IDENTIFIKACI

Člen bonitační komise zkontroluje identifikaci bonitovaného jedince (tetování nebo čip). Během kontroly identifikace může dojít k přímému kontaktu se psem. Pokud nemůže být identifikace provedena z důvodu nepřiměřené reakce psa, případně nebyl nalezený čip nebo tetování bylo nečitelné, pes nemůže dále pokračovat a povahový test je ukončen.

2 ODOLNOST PSA PŘI STŘELBĚ

Psovod si přepne psa na vodítko pořadatele a zastaví se na výchozím bodě. Vodítko uchopí na konci a na pokyn BK jde se psem normální krokem určeným směrem. V průběhu chůze na pokyn člena bonitační komise padnou ze vzdálenosti cca 30 kroků od psa 2 výstřely (pistole ráže 6 – 9 mm), cca po 5-ti vteřinách za sebou. Bonitační komise má pro objektivní posouzení reakce psa možnost střelbu opakovat.

3 HRA S PSOVODEM

Pes je upoután na vodítku, které je volně na zemi. Psovod si se psem hraje, motivuje ho na předmět a současně ho může hlasem povzbuzovat. Pro hru může být použit jakýkoliv předmět psovoda, se kterým se může psovod se psem přetahovat (hračka, míček se šňůrkou, pešek apod. - dále jen „předmět“), nelze použít krmivo. Po krátké hře psovod předmět odhodí na vzdálenost min. 10 kroků určeným směrem. Směr odhození předmětu určuje bonitační komise. Psovod hlasem, případně krátkým odbíháním, motivuje psa k přinesení předmětu. Hra je ukončena odebráním předmětu, kterému může ještě předcházet krátká hra po přinesení,

nebo na pokyn bonitační komise. Hodnotí se chuť a zájem o hru, nikoliv naučenost povelu „aport“.

4 PRŮCHOD SKUPINKOU OSOB S RUŠIVÝMI VLIVY

Skupinku tvoří 4 pomocníci, z toho jeden má předmět vizuální – deštník, a dva předměty akustické – kanystr s kamínky a hračku na setrvačník. Na pokyn člena bonitační komise vychází proti sobě psovod se psem a skupinka pomocníků. Rušivé předměty se používají po celou dobu chůze skupinky – deštník otevírá a nese pomocník nad hlavou. Při míjení jde psovod se psem vždy mezi dvěma pomocníky s rušivými předměty. Psovod drží pouze konec vodítka a po průchodu skupinkou dojde normální chůzí na předem určené místo, kde se zastaví. Po celou dobu nesmí psa slovně ani mechanicky ovlivňovat. Bonitační komise má pro objektivní posouzení reakce psa možnost pohyb skupinky kdykoliv zastavit, případně míjení opakovat.

5 SEVŘENÍ PSA SKUPINKOU OSOB

Navazuje na průchod skupinkou osob, po kterém psovod se psem dojde na určené místo, kde se zastaví a v klidu stojí. Pes může stát nebo si sám sednout, psovod ho nesmí nijak ovlivňovat. Skupinka osob s rušivými předměty se za procházejícím psovodem otočí, přestane rušivé předměty používat a následuje psovoda se psem v těsném závěsu. Po zastavení psovoda skupinka pokračuje v chůzi a v blízkosti míjí různými směry psovoda se psem tak, aby došlo k sevření psa. Při sevření nedochází ke kontaktu osob se psem.

6 SETKÁNÍ S CIZÍ OSOBOU

Pomocník s deštníkem nad hlavou stojí cca 25 kroků od psovoda a zády k němu. Psovod se psem jde volným krokem k pomocníkovi a ve vzdálenosti max. 1m ho obejde tak, že pes je mezi psovodem a stojícím pomocníkem. Stojící osoba je v klidu, i když se u ní pes zastaví a prověřuje si ji. Po odchodu psovoda se psem se pomocník otočí a následuje dvojici ve vzdálenosti min. 10 kroků cestou zpět k bonitační komisi.

7 CHOVÁNÍ PSA PŘI MĚŘENÍ

Pes stojí na pevné podložce (např. betonová podlaha, dřevěná deska), člen bonitační komise provádí měření dle bonitační karty. Psovod drží psa pouze za vodítka či obojek nebo může přidržovat přímo psa. Pes se nesmí při měření opírat o psovoda, musí stát klidně a nechat se dostatečně objektivně změřit. Pokud je reakce psa nepřiměřená a nelze ho ani po několika pokusech změřit, je povahový test ukončený s hodnocením NESPLNIL.

8 CHOVÁNÍ PSA V KRUHU

Posuzuje se celkové chování psa po celou dobu posuzování exteriéru, při kontrole zubů, ocasu, varlat u psů. Rozhodčí případně člen bonitační komise může taktéž hmatem zkontrolovat stavbu těla a kvalitu srsti. Pokud je reakce psa nepřiměřená a nelze ho posoudit, je povahový test ukončený s hodnocením NESPLNIL.